

Głos Karpat

Koalicja Zielone Karpaty została zainicjowana przez Ligę Ochrony Przyrody w lutym 2006. Celem Koalicji jest identyfikacja potrzeb regionu Karpackiego oraz opracowanie efektywnych projektów, które na te potrzeby odpowiedzą. Koalicja ma również za zadanie stworzenie silnej reprezentacji interesów polskich Karpat, w odpowiedzi na liczne międzynarodowe działania.

Koalicja Zielone Karpaty

Koalicja jest forum współpracy organizacji pozarządowych. Obecnie opracowujemy cztery wnioski, które dotyczą różnych aspektów zrównoważonego rozwoju regionu. Od lutego 2006 zorganizowaliśmy sześć Konsultacji regionalnych pod hasłem „Przyszłość Karpat”. Wzięło w nich udział ponad 500 przedstawicieli organizacji pozarządowych, samorządów lokalnych oraz instytucji rządowych.

Koalicja Zielone Karpaty będzie propagować wiedzę na temat Konwencji oraz możliwości włączenia się w jej realizację. Ponadto nasze działania mają na celu harmonizowanie projektów, które są realizowane oraz promowanie dobrych praktyk. Chcemy również monitorować samorządy lokalne, w jaki sposób założenia Konwencji są realizowane w dokumentach strategicznych gmin, powiatów i województw.

Konwencja Karpacka dotyczy Twojego otoczenia

Karpaty w ostatnim czasie stały się obiektem zainteresowania Polskich oraz międzynarodowych organizacji i instytucji. Powodem jest podpisana w 2003 roku Konwencja Karpacka. Konwencja jest efektem prac zainicjowanych już w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Dzięki zaangażowaniu Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) owe wysiłki zaowocowały Ramową Konwencją o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat.

Konwencja ma na celu harmonizowanie polityki każdego kraju w zakresie: ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej, planowania przestrzennego, zarządzania zasobami wodnymi, zrównoważonego rolnictwa i leśnictwa, zrównoważonego transportu i infrastruktury, zrównoważonej turystyki, przemysłu i energii, dziedzictwa kulturowego i wiedzy ludowej, systemu ocen oddziaływania na środowisko i informowania o stanie środowiska, monitoringu i wczesnego ostrzegania, podnoszenia świadomości, edukacji.

Aby Kraje podjęły ścisłą współpracę w wyżej wymienionych dziedzinach niezbędne są protokoły wykonawcze do Konwencji. Obecnie trwają prace nad protokołem w zakresie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz w zakresie zrównoważonej turystyki.

Plan działań Konwencji do 31 sierpnia 2008

Wśród ważnych punktów planu działań należy wymienić: prace grup roboczych (bioróżnorodność, dziedzictwo kulturowe, zrównoważone rolnictwo, leśnictwo oraz transport i In.). Ponadto plan działania zakłada wydanie raportu o stanie środowiska Karpat (KEO), pilotażowe akcje w zakresie wdrażania Agendy 21 oraz opracowanie międzynarodowych projektów.

Inne ważne inicjatywy

W odpowiedzi na podejmowane wysiłki w kierunku zrównoważonego rozwoju Karpat na arenie międzynarodowej zostały podjęte następujące działania:

- Carpathian Ecoregion Initiative (CERI) – międzynarodowa sieć, do której należą organizacje pozarządowe i instytucje naukowe. CERI jest szansą udziału w projektach z partnerami zagranicznymi. Dodatkowo, dzięki międzynarodowemu charakterowi, może wywierać wpływ na decyzje podejmowane przez Strony Konwencji. Punktem kontaktowym CERI w Polsce jest Fundacja Partnerstwo dla Środowiska w Krakowie. (www.carpathians.org, www.epce.org.pl).
- Projekt Karpacki, koordynowany przez UNEP, finansowany przez INTERREG III B CADSES. Projekt ten jest częścią planu pracy Konwencji Karpackiej. Większość działań zaplanowanych w jego harmonogramie została włączona do harmonogramu realizacji Konwencji (www.carpathianconvention.org).
- ANPED – Northern Alliance for Sustainability. Międzynarodowa sieć, która swoje działania skupia na promowaniu i realizowaniu idei zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SPAC). ANPED na zlecenie Tymczasowego Sekretariatu Konwencji Karpackiej koordynował projekt w siedmiu krajach karpaccy dotyczący udziału społeczeństwa w realizacji Konwencji. Efektem czego są dwa dokumenty: stanowisko w sprawie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz stanowisko w sprawie udziału społeczeństwa we wdrażaniu Konwencji Karpackiej. Podczas ostatniego Walnego Zjazdu tej organizacji zawiązała się Grupa Robocza ds. Konwencji Karpackiej. Liga Ochrony Przyrody jest jedną z organizacji, które ją tworzą (www.anped.org).
- Projekt Regional Environmental Centre (REC) wspierający wdrażanie Konwencji Karpackiej. Aktualnie można zapoznać się z efektami I fazy projektu, która miała na celu stworzenie kompleksowej analizy prawodawstwa, realizowanych projektów i innych działań w kontekście Konwencji Karpackiej. Na tej podstawie powstał podręcznik Konwencji Karpackiej (www.rec.org).
- Raport o Stanie Środowiska Karpat (KEO). Prace nad Raportem koordynuje UNEP/GRID. KEO ma za zadanie identyfikację faktycznego stanu środowiska Karpat poprzez porównanie wskaźników z różnych krajów. Dodatkowym elementem będzie próba opracowania scenariuszy przyszłości tego regionu. (www.grid.unep.ch).

Polska a Konwencja

Polska ratyfikowała Konwencję 27 lutego 2006 roku. Wcześniej zrobiły to: Republika Słowacji, Ukraina, Republika Czeska oraz Republika Węgierska. Oznacza to, że dokument ten wszedł w tych krajach w życie 4 stycznia 2006, natomiast w Polsce 19 czerwca 2006.

Obecnie trwają przygotowania do I Konferencji Stron Konwencji Karpackiej, na której zostaną podjęte istotne decyzje dla każdego mieszkańca obszaru karpaccy.

W jedności siła

Organizacje tworzące Koalicję Zielone Karpaty mają możliwość nabycia nowych umiejętności i wiedzy. Dlatego Koalicja chce dotrzeć nawet do małych organizacji i grup nieformalnych, których działalność jest związana z rozwojem Karpat. Do tej pory na dwunastu spotkaniach, które odbyły się w trzech województwach: małopolskim, podkarpackim i śląskim zebraliśmy opinie uczestników na temat przyszłości tego regionu. Raport, który powstał na tej podstawie zostanie przedstawiony na I Konferencji Stron Konwencji Karpackiej, jako Głos Karpat.

Natura Przyszłością Karpat. Małe granty duże zmiany
Liga Ochrony Przyrody ogłosiła konkurs małych grantów, którego idea jest wspieranie niewielkich projektów, które realizują założenia Konwencji Karpackiej. Konkurs ma na celu wsparcie lokalnych inicjatyw, poprzez ochronę bioróżnorodności. Dodatkowym aspektem Konkursu ma być aktywizacja społeczności lokalnych i motywacja do wspólnego działania.

Krok w stronę przyszłości

Konwencja Karpacka jest ramowym dokumentem. Obecnie trwa wyścig z czasem oraz z destrukcyjnymi działaniami ludzi, aby ten unikatowy region miał szansę na zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych. Możemy zaangażować się w proces przywracania Karpat jej mieszkańcom, którzy przez wiele wieków byli w stanie użytkować środowisko nie niszcząc. Podejmowane działania zwracają uwagę na tradycyjne metody gospodarowania obszarami górskimi, jako te które sprzyjają ich zrównoważonemu rozwojowi. Podczas Konsultacji Społecznych, organizowanych przez Koalicję Zielone Karpaty, wielokrotnie spotykaliśmy się z zarzutem, że chcemy uczynić z Karpat skansen. Zarzut ten wynika z obaw mieszkańców, że przestaną mieć wpływ na to w jaki sposób będzie „urządzony” ich świat, że ktoś zabroni im czerpać zyski z zasobów, które posiadają. Dla Koalicji największym problemem jest krótkowzroczność, która objawia się w łąpczym czerpaniu zasobów, które nie trwają wiecznie. W zamian za to proponujemy rozwój zrównoważony, który w trosce o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe, dba w pierwszej kolejności o największy skarb Karpat – ich mieszkańców. Nikt inny nie będzie w stanie reprezentować godnie obszarów górskich, nikt inny nie jest w stanie wsłuchać się w głos tej ziemi. Zachęcamy do angażowania się w inicjatywy karpackie, gdyż oznacza to przeniesienie wielkich planów i idei do społeczności lokalnych. Oznacza to realizację założeń Konwencji w sposób najskuteczniejszy z możliwych.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem: Karpaty@lop.org.pl

Monika Ochwat
Kraków